

IC266

Voorspelbaarheid GTS balancing actions

Heeft het issue impact op..?	
Grootverbruik	Ja
Kleinverbruik	Nee
Elektriciteit	Nee
Gas	Ja
RNB	Nee
LNB	Ja
LV	Nee
MV	Nee
PV	Ja
Codes	Nee
Berichten	Nee
Ketenprocessen	Nee
Privacy	Nee
Is het issue release afhankelijk/onafhankelijk en welke invoeringsdatum heeft het issue.	
Release-afhankelijk	Nee
Release-onafhankelijk	Ja

Nummer IC266
Datum 30-09-2020
Versie 0.4
Status Vastgesteld ALV NEDU

Opsteller(s) Ruud van der Meer

Inhoudsopgave

Colofon	3
Versiebeheer.....	3
Distributie	3
1	Probleemdefinitie.....4
2	Overwegingen 5
3	Gekozen oplossing.....7
4	Impact.....7
4.1	Impact op Informatiecode.....7
4.2	Impact op Technische codes 7
4.3	Impact op MPM Wholesale gas.....7
4.4.4	TSO ordering at the WDM.....8
4.4	Impact op DPM Within Day Balancing Action 9
5	Invoeringsstrategie.....12
6	Te vervallen issues.....12
Bijlage A – Aanvullende informatie ten behoeve van codewijzigingsvoorstel 13	
Bijlage B – Vragenlijst ter beoordeling van de privacy impact 14	
Bijlage C – Vragen ter beoordeling van de security impact 16	
Bijlage D – Vragen ter beoordeling van de technische impact 17	
Bijlage E – Afweging tussen optie A en B.....18	

Colofon

Versiebeheer

Versie	Status	Wijziging	Auteur	Datum
0.1	Concept	Eerste aanzet	Meer, Ruud van der	15-06-2020
0.2	Ter goedkeuring ICWG	Commentaren verwerkt	Meer, Ruud van der	04-09-2020
0.3	Ter vaststelling ALV	Goedgekeurd in ICWG 11-09, alleen aanpassing status en versienummer.	Eline Spauwen	14-09-2020
0.4	Vastgesteld ALV NEDU			30-09-2020

Distributie

Gremium	Verstuurd (versie/datum)									
	0.1	0.2	0.3	0.4						
IC-Intake										
IC-Klant										
IC-WG	15-06-2020	7-9-2020	14-09-2020							
TC										
SC										
SPC										
ALV NEDU				30-09-2020						
Allen										

1 Probleemdefinitie

Onderdeel	Omschrijving
Het probleem / de ontwikkeling / de wet- of regelgeving betreft:	Het onderwerp is een door ICE geconstateerd issue met de prijsvorming rondom balanceeracties van GTS. ICE heeft aan de hand van voorbeelden toegelicht dat veel aan- en verkooptransacties worden uitgevoerd enkele seconden voordat GTS balansacties uitvoert en dat hierdoor een eerlijke en ordentelijke prijsvorming in gevaar kan komen. Handelaren kunnen dit doen omdat GTS uiterst transparant en voorspelbaar moeten zijn in het uitvoeren van de balansacties, die nu steeds precies op uu:21 uur plaatsvinden.
En raakt:	Alle PV-ers
Als gevolg waarvan:	Door het gedrag kan de prijs bij koopacties te hoog en bij verkoopacties te laag worden.
Een goede oplossing moet:	Na de eerste bespreking in ICWG d.d. 08-11-2019 heeft overleg met marktpartijen (ICE,GTS, REPORGs) in april en mei 2020 plaatsgevonden. De deelnemers gaven aan dat het door ICE geconstateerde handelsgedrag als ongewenst moet worden beschouwd. ICE heeft een oplossing voorgesteld waarbij GTS het tijdstip van balansacties varieert tussen uu:21 en uu:22 uur. De voorgestelde oplossing werd door de marktpartijen omarmd als een goede stap voorwaarts.
Of deze doelen worden behaald, kan worden gevalideerd door:	Een jaar na invoering zal door ICE in samenspraak met de PV partijen geëvalueerd moeten worden of de oplossing inderdaad geleid heeft tot een juiste prijsvorming. ICE bereidt evaluatiecriteria of de oplossing voldoet wordt in samenspraak met GTS uitgewerkt zodat op voorhand objectieve criteria worden vastgelegd en met de PV partijen gedeeld om te bepalen of deze aanpassing afdoende uitwerking heeft
Opdrachtgever te realiseren oplossing	GTS
Probleemeigenaar	ICE-Endex, GTS

2 Overwegingen

ICE signaleert 2 zich herhalende handelspatronen bij Within Day Balancing Actions (WDBA), waarbij ICE zich afvraagt of er sprake is van een eerlijke en ordentelijke markt mogelijk (“a fair and orderly market can be maintained”) indien deze patronen zich blijven voordoen. Wanneer GTS een balansactie aan heeft gekondigd worden orders die al in de markt stonden weggehandeld voordat de order van GTS wordt geplaatst. Meer dan 1/3 van het verhandelde volume wordt geplaatst binnen 1 seconde voor het verschijnen van de GTS order. Het proces waarmee een optimale marktprijs tot stand komt wordt mogelijk gehinderd door het late moment waarop de orders worden geplaatst.

(ICE schrijft: “

- 1. Orders resting in the market are traded ahead of GTS’ market order. Orders that have been submitted are traded and replaced by orders with higher offers or lower bids; and*
- 2. More than 1/3 of the traded volume is submitted within 1 second of the appearance of GTS’ market order; the price discovery process for achieving an optimal market price could be hindered because of the late submission in the order book.”)*

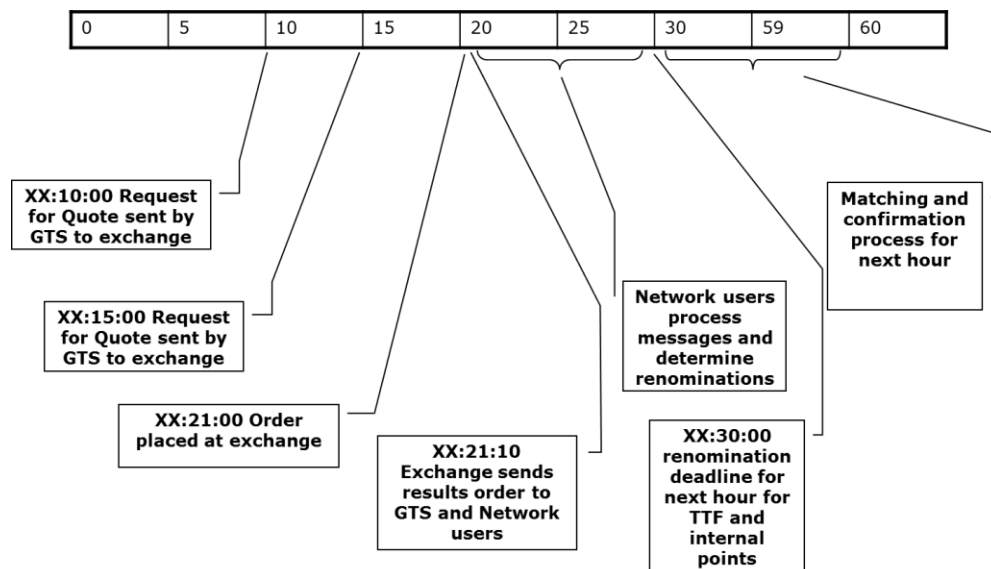
Voorgestelde oplossing door ICE (optie B):

De voorspelbaarheid van het gedrag van GTS bij het nemen van balanceringsacties kan een belemmering vormen voor het totstandkomen van een robuust orderboek, dat nodig is om te komen tot prijzen voor korte termijn flexibel gas die de markt weerspiegelen. Om deze dreiging weg te nemen adviseert ICE om het moment waarop GTS haar orders plaatst willekeurig te kiezen binnen een tijdspanne van 2-5 minuten.

(In de woorden van ICE: “The predictability of GTS’ behavior during Balancing Actions can obstruct the formation of a robust order book which in turn results in a market reflective price for short term flexible gas. To address this issue we strongly recommend that GTS “randomizes” the moment at which it submits a balancing market order within a 2-5 minute time span.”)

GTS heeft eigenlijk geen ruimte om te variëren in de afroep. Het DPM within day balancing action schrijft hierover: “The Balancing Order on the WDM Trading Platform will be placed at a **fixed time: XX:21 (best effort).**”

De complete timing rondom het afroep proces wordt beschreven in onderstaand plaatje:

Belangrijk om te noteren hierbij is dat het af te roepen volume bepaald wordt op het comptabele SBS aan het eind van het afgelopen uur. Dit SBS is beschikbaar voor GTS om XX:15:00.

Met ICE is een andere optie (optie A) besproken die een eerste voorkeur van GTS had, namelijk het op ICE sluiten van de markt op een variabel moment tussen bijvoorbeeld XX:17 en XX:21. Het proces van GTS kan dan intact blijven, maar de voorspelbaarheid voor kwaadwillende handelaren is evenzogoed gereduceerd.

De mening van ICE m.b.t. deze twee opties is hieronder integraal opgenomen in bijlage E.:

ICE is van mening, dat alleen optie B een afgewogen en proportionele oplossing is voor de geconstateerde bezwaren. Het is een oplossing die het probleem efficiënt adresseert en eenvoudig en snel is te implementeren.

Een derde optie (C) is om het af te roepen volume niet te baseren op het comptabele SBS dat om XX:15 beschikbaar is, maar bijvoorbeeld op basis van het zelfde SBS dat GTS in het huidige proces gebruikt voor de tweede voor aankondiging (XX:10). De afroep zal dan tussen XX:17 en XX:22 plaats vinden. Dat creëert meer ruimte om in het afroepmoment te variëren. Nadeel is dat het af te roepen volume niet op het comptabele SBS gebaseerd is, en dat de toegevoegde waarde van de tweede voor aankondiging minder is, omdat die heel dicht bij de echte afroep zit..

3 Gekozen oplossing

Optie A is voor ICE niet begaanbaar zoals hiervoor geschetst.

Optie C zou leiden tot relatief grote aanpassingen in de systemen van GTS en heeft de genoemde nadelen (gebruik van niet-comptabel SBS, minder toegevoegde waarde van de 2^e vooraankondiging). Daarom heeft deze optie niet de voorkeur van GTS. Uit de consultatie naar voren kwam, dat marktpartijgenoemde effecten niet als nadeel zien en zelfs wel voordelen herkennen.

GTS denkt dat de origineel door ICE geopperde optie de tijd voor de markt om te hernomineren of hun middelen anders in te zetten te veel beperkt, met name als dat tot 5 minuten uitstel van de afroep (XX:26) leidt. Een aangepaste versie van deze optie, namelijk variëren tussen XX:21 en XX:22 zou wellicht voor de markt onder condities acceptabel zijn, en is relatief eenvoudig te realiseren in de systemen van GTS. Daarom is de aangepaste optie B aan ICE en marktpartijen voorgesteld. Marktpartijen hebben in de sessies van 17 april en 8 mei 2020 aangegeven dat deze oplossing een goede stap voorwaarts is.

GTS heeft er daarom voor gekozen om de aangepaste optie B (willekeurig variëren tussen XX:21 en XX:22) te implementeren. Mocht na evaluatie blijken dat deze maatregel onvoldoende effect heeft zal een andere optie gekozen moeten worden.

4 Impact

4.1 Impact op Informatiecode

N/A

4.2 Impact op Technische codes

N/A

4.3 Impact op MPM Wholesale gas

4.4.4 TSO ordering at the WDM

The Detailed Process Model Within Day Balancing Action process describes the order strategy used by GTS to determine the trigger, products and volumes of the Within Day Balancing Action.

After triggering the Within Day Balancing Action, the following steps are executed:

1. The needed volume and type of product are determined.
  - a. In principle the volume to be ordered is the volume needed to bring the SBS back to the outer border of the dark green zone (i.e. Balancing Volume). When called in the light green zone, future – not yet delivered - volume already obtained from the Within Day Market (from previous orders) will be taken into account. This will result in the Updated Balancing Volume. In the orange zone, future – not yet delivered - volume already obtained from the Within Day Market (from previous orders) will not be taken into account.
  - b. The type of product depends on the position in the zones of the prognosis SBS: in the light green zone Remainder of the Gas Day Products will be ordered, in the Orange Zone Single Clock Hour Products will be ordered.
2. The Balancing Order (volume and type of product) will be published via public means (web screens).
The Balancing Order will be sent to the WDM Trading Platform at a random time between xx:21 and xx:22.

Remainder of the Gas Day Products will be delivered for the remaining hours of the gas day, starting in hour $x+3$ after the hour (x) in which the WDBA has been triggered. For example, the SBS prognosis enters the light green zone and a volume of 100 will be ordered at $xx:15^4$. When a confirmed order is received by GTS, the confirmed volume will be allocated (to GTS and subsequently by GTS to the causers) at hour $xx+3$ till the end of the gas day. (in equal parts over the remaining hours of the gas day).

Single Clock Hour Products will be delivered in the single hour after the WDBA action has been triggered. For example, the SBS prognosis enters the orange green zone and a (Updated) Balancing Volume of 150 will be ordered at $xx:15$ ~~Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.~~. When a confirmed order is received by GTS, the Transaction Volume will be allocated (to GTS and subsequently by GTS to the causers) at hour $xx+1$.

⁴ The call is made on basis of the available data for cycle time $xx:15$, this data (allocations, POS's and SBS) is available for market parties at approximately $xx:20$. The actual order will be placed between $xx:21$ and $xx:22$ and communicated ~~at approx. $xx:22$~~ immediately after the order has been sent.

4.4 Impact op DPM Within Day Balancing Action

3 Overview of sub-processes

- ....
- The WDBA process will lead to the following approximate implementation timelines for the involved parties:
1. GTS publishes preannouncement.
At Xx:10 and Xx:15 GTS publishes a preannouncement indicating the possibility of a Within Day Balancing Action including a provisional Updated Balancing Volume.
  2. GTS places order at ~~a random moment between~~ Xx:21 and Xx:22.
- ....

4.4 Balancing Order (WDM-4)

Sub-process name	Balancing Order
Sub-process description	When at XX:15 the SBS is in the LGZ and the value of the SBS has not increased in comparison to the SBS an hour earlier GTS takes no further balancing action. There are two situations that result from a Within Day Balancing Action into a Balancing Order on the WDM Trading Platform: 1. when at XX:15 the SBS is in the OZ or RZ; 2. when at XX:15 the SBS is in the Light Green Zone and the value of the SBS has increased in comparison to the SBS an hour earlier. The Bal<u>a</u>ncing Order on the WDM Trading Platform will be placed at a ~~fixed~~ <u>random</u> time: <u>between</u> XX:21 <u>and XX:22</u> (best effort). The volume of this order is equal to the Updated Balancing Volume. GTS will submit an Order for contracts for delivery or off take of natural gas during a single clock hour ("HOUR") if the SBS crosses the limit of the Light Green Zone and Orange Zone and for contracts for the remainder of the Gas Day ("End-of-day") if the SBS crosses the limit of the Dark Green Zone and Light Green Zone.

In case there are insufficient Offers available on the WDM Trading Platform to match the Updated Balancing Volume, the Balancing Volume is adjusted to the Transaction volume of that Balancing Order and GTS takes no further action. Because of the WDM Order process of the next hour the volumes bought or sold but not yet supplied are taken into account in case the SBS is in de LGZ. Any shortfalls or oversupply that emerge are included when determining the Balancing Volume during the next clock hour.

In case the SBS is in the RZ and GTS expects insufficient effect of the Balancing Order, GTS shall deploy an emergency measure

WDM Transactions are settled on the WDM Trading Platform.

The price of gas to be paid or received is equal to the volume weighted average price of all Transactions relating to a single Balancing Order on the WDM Trading Platform and is the basis for the financial settlement of the Causers of the imbalance.

The Causers of the imbalance are those PRPs who, at the start of the hour in which the Balancing Order on the WDM Trading Platform order took place, had a POS that was in the same direction (long/short) as the SBS.

- The Transaction Volume is distributed amongst these PRPs pro rata in respect of each PRP's POS compared to the total POSs of the Causers.
- These PRPs receive a confirmation message.
- 1. A message on the Balancing Virtual Point (BVP) which states, per hour, what volumes and prices relate to the PRP in respect of the Transaction Volume distribution.
  - The Transaction Volume is exchanged with GTS by means of this transaction. The exchange relates to the hour (or hours) in which the delivery or offtake of the gas starts relating to the Transaction Volume starts to flow.
  - This information is also imported into the invoicing process
  - These Causer confirmation messages are described in Confirmation (WDM-5)

	GTS acts as an intermediary for the Transaction Volume and is volume neutral after a Balancing Order. The portfolios of the PRPs involved are adjusted in the hours that the gas flows by means of Causer confirmations.
Roles	GTS
Performance targets	-
Pre-conditions	- POSs of all PRPs.
Post-conditions	- Transaction Volume and associated price as input for confirmations to PRPs - Causer Confirmations to Causers (WDM-5)
Scenario	None
Alternative Scenarios	None
Special requirements	None

5 Invoeringsstrategie

	Release onafhankelijk	Release afhankelijk
Na vaststelling ALV NEDU	Nvt	
Sectorrelease	Nvt.	
Specifieke datum	Voor 1 oktober 2020	

6 Te vervallen issues

Nvt

Bijlage A – Aanvullende informatie ten behoeve van codewijzigingsvoorstel

Vraag	Antwoord
1. Wat is de aanleiding voor de indiening van het codevoorstel en wat zijn de redenen die het voorstel noodzakelijk maken?	Het issue kan binnen de huidige codes geïmplementeerd worden
2. Wat zijn de doelstellingen die met het codevoorstel worden nagestreefd en op welke wijze draagt het codevoorstel bij aan het verwezenlijken van die doelstellingen?	
3. Op welke wijze houdt het codevoorstel rekening met het belang van:	
a. <i>het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de energievoorziening?</i>	-
b. <i>de bevordering van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de energiemarkt?</i>	-
c. <i>de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers?</i>	-
d. <i>een goede kwaliteit van de dienstverlening van netbeheerders?</i>	-
e. <i>een objectieve, transparante en niet discriminatoire handhaving van de energiebalans op een wijze die de kosten weerspiegelt?</i>	-
4. Welke alternatieven zijn mogelijk en welke afweging is gemaakt bij de keuze tussen de alternatieven?	-
5. Welke effecten heeft het codevoorstel voor netgebruikers, netbeheerders en andere belanghebbenden?	-
6. Is er samenhang met andere issuebeschrijvingen, (voorstellen voor) codes en Europese netcodes? En zo ja, welke?	-

Bijlage B – Vragenlijst ter beoordeling van de privacy impact

Vraag	Antwoord
Type project	
1. Is er sprake van het verwerken van persoonsgegevens? <1.1 NOREA>	Nee
2. Is het duidelijk wie verantwoordelijk is voor de verwerking van gegevens? <1.2 NOREA>	N.V.T.
3. Is het doel van de verwerking van persoonsgegevens voldoende SMART omschreven? <1.5 NOREA>	
De gegevens	
4. Zijn alle gegevens nodig om het doel te bereiken (worden er zo min mogelijk gegevens verzameld)? <2.1 NOREA>	
5. Kan het doel met geanonimiseerde of gepseudonimiseerde gegevens worden bereikt (terwijl daar op dit moment geen gebruik van wordt gemaakt)? <2.2 NOREA>	
Verzamelen van gegevens	
6. Verzamelt u de gegevens op basis van een van de wettelijke grondslagen? <4.3 NOREA>	
7. Is duidelijk of u de gegevens verzamelt op basis van opt-in (verzameling uitsluitend als de betrokkene daarvoor toestemming heeft gegeven) of op basis van opt-out (verzameling tenzij de betrokkene daartegen bezwaar heeft gemaakt)? <4.4 NOREA>	
Gebruik van gegevens	

8. Is het gebruik van de gegevens verenigbaar (in lijn) met het doel van het verzamelen? <5.1 NOREA>	
Bewaren en vernietigen	
9. Is een bewaartermijn voor de gegevens vastgesteld? <6.1 NOREA>	
10. Kunnen de gegevens na afloop van de bewaartermijn fysiek worden verwijderd (uit een bestand) of vernietigd (papier)? <6.2 NOREA>	:
11. Zo ja, worden de gegevens na verstrijken van de bewaartermijn op zo'n manier vernietigd of verwijderd dat ze niet meer te benaderen zijn en te gebruiken zijn? <6.2.1 NOREA>	

Bijlage C – Vragen ter beoordeling van de security impact

Onderstaand staan een aantal vragen die beogen te bepalen of er een nadere analyse nodig is op de bestaande beveiligingsmaatregelen om te borgen dat nog aan de eisen voor dataveiligheid wordt voldaan.

Vraag	Antwoord
1. Betreft het een aanpassing op een bestaand marktproces of een geheel nieuw marktproces?	Bestaand marktproces
2. Zijn er in het proces maatregelen opgenomen die misbruik van het proces voorkomen of bemoeilijken?	Ja, communicatie in het proces vindt secure plaats
Bij aanpassingen op een bestaand proces	
3. Verandert de wijze van gegevensuitwisseling?	Nee, er is enkel een wijziging in de interne processen van GTS
4. Verandert door het issue het belang van de betreffende gegevensuitwisseling of de mogelijke schade die kan ontstaan bij verkeerd gebruik van de gegevens	Nee, alleen de timing van de processen wordt aangepast.

Bijlage D – Vragen ter beoordeling van de technische impact

Onderstaand een aantal vragen om te bepalen of er reden is om vanuit de Technische Commissie een aantal standaarden of technieken te evalueren om te borgen dat de processen ongestoord kunnen blijven werken.

Vraag	Antwoord met korte toelichting
Als in het proces, waar het issue betrekking op heeft, gebruik wordt gemaakt van uitwisseling van berichten tussen marktpartijen	
1. Is er sprake van een nieuwe berichtuitwisseling?	Nee
2. Is er sprake van een wijziging in de bestaande berichtuitwisseling (bijvoorbeeld nieuwe/vervallen elementen/attributen)?	Nee
3. Is er sprake van een significante wijziging in de aantallen / frequentie van de uit te wisselen berichten?	Nee
4. Is er sprake van een significante wijziging in de omvang van de betreffende berichten (bijvoorbeeld m.b.t. grote aantallen aansluitingen)?	Nee
5. Is er sprake van wijziging in de systematiek (wijze) van de gegevensuitwisseling (bijvoorbeeld van Push naar Pull)?	Nee, enkel timing verandert.

Bijlage E – Afweging tussen optie A en B

Door ICE is de volgende afweging gegeven voor de keuze tussen optie A en optie B.

QUOTE ICE...

The approach of Option A has the advantage to concentrate liquidity in a single time window, however the issue at hand is related to market parties' behaviour rather than the liquidity of the order book which has proved to be more than adequate overtime. We believe Option A is a much too complex solution to address the lack of price discovery process and cannot be implemented within a reasonable timeframe because it requires the development of a new type of central limit order book as well as the operational management thereof.

ICE Endex operates a continuous TTF (spot) market that allows market parties to access the order book and submit orders on an equal basis, thereby contributing to a healthy level of competition between market parties and a fully transparent price discovery process.

Focus point of adapting the current model in our opinion should be to mitigate the negative effect on the functioning of the gas spot market caused by the high predictability of GTS' balancing actions. The current approach whereby GTS submits all balancing orders at exactly the same moment in time can have a negative impact on ICE Endex' ability and responsibility to operate a fair and orderly market.

Option A establishes the principle of a closure of the order book between 15 and 21 minutes past the hour and submitting the balancing market order at a randomized time during this time window. This methodology for a number of reasons raises, major concerns:

(1) It reduces the time window for an orderly price discovery process;

The suggested approach of closing the order book between 15mins and 21mins past the hour reduces the trading window for price discovery. Market Parties have a 6 minute window to submit their orders and initiate price discovery, because GTS announces a balancing event at 10mins and 15mins past the hour and the expected market order is submitted at 21mins past the hour. However, the proposed approach can only result in a shorter window up, to a 1 second window. This element in our opinion will not contribute to improving the price discovery process.

(2) Option A results in the model drifting farther away from the (spirit) of the network code balancing and deviates from practices in adjacent countries.

The actions of closing the market and then the submission of a market order transform the continuous order book into a single sided auction. This market design diverges from the fundamentals of the TTF spot market design and from the current trading practices of the short term TTF contracts. Furthermore, this option would require the adjustment of the design of our trading engine to facilitate a central limit order book with a continuous market model and the ability to temporarily restrict trading capabilities of all market parties, with the exception of GTS. The implementation of the aforementioned functionality of sustaining a continuous trading engine within the same order book and a single sided trading engine is foreseen to

exceed a reasonable time frame due to the technical challenges involved with the development of combining these two different types of matching engines.

Based on the aforementioned points, we believe Option B is the only one that offers a balanced and proportionate solution for addressing fair & orderly market concerns in an efficient and easy (and quickly) to implement manner; this was also clearly set out in the original memo we sent you on this topic in September 2018, whereas we suggested a 2-5 minute time window then.

ENDQUOTE ICE...